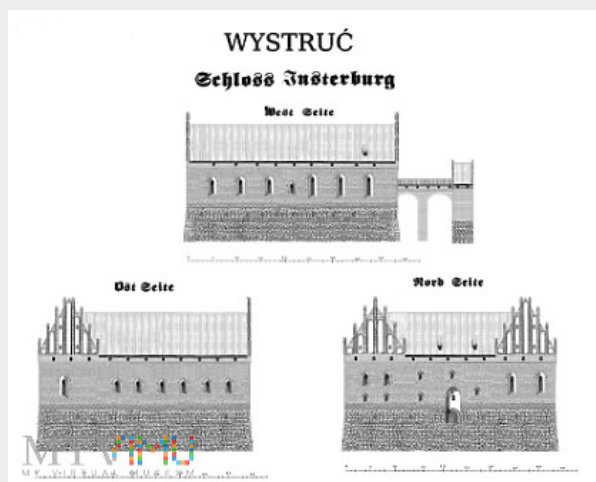
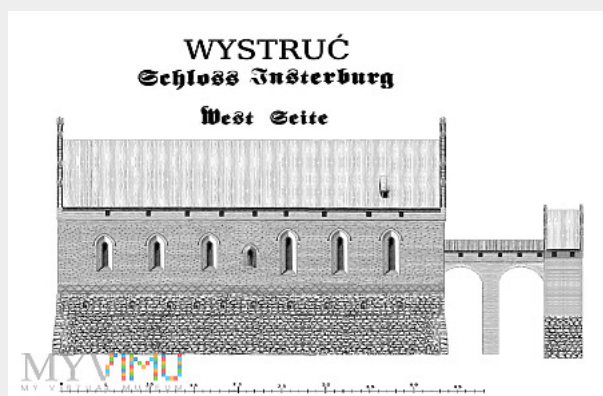

Kasztele późne na wschodzie - Wystruć**Kolekcja:** Zamki Krzyżackie rysunki**Muzeum:** Muzeum Orłosia**Właściciel:** orlos52**Miejsce pochodzenia:** Rosja**Stan eksponatu:** Bardzo dobry

Opis: W obecnym Obwodzie Kaliningradzkim istnieją do dzisiaj pozostałości dwóch, bardzo podobnych i właściwie prawie nie znanych zamków. Zamek krzyżacki w Wystruci (ordensburg Insterburg) i zamek krzyżacki w Tapiawie (ordensburg Tapiau), choć nigdy nie należały do konwentów braci rycerzy, swoją budową jak najbardziej przypominały konwentualne kasztele. Pierwszy z nich leżący obecnie w miejscowości Czierniachowsk, jest w stanie niszczonej ruiny i choć ma właściwie zachowane prawie wszystkie cztery wybudowane skrzydła, to w tym tempie zawalania się kolejnych ścian, jego los jest właściwie przesądzony. Niestety Sowieci wolą budować monumentalne pomniki swoim bohaterom, niż ratować bezcenne relikty architektury gotyckiej. To co obecnie pozostało z gotyckiego zamku zaczęło powstawać około roku 1380, jako konwentualny dom zakonny. Chciano w ten sposób w Insterburgu reaktywować komturę i konwent, które funkcjonowały w latach 1343-1346, mając swoją siedzibę w drewniano-ziemnej warowni. Najazdy Litwinów i Żmudzinów wielokrotnie niszczyły tę budowlę i dopiero pod koniec wieku po względnym uspokojeniu się sytuacji politycznej, można było rozpocząć inwestycję. Powstało dwuczłonowe założenie, składające się z czteroskrzydłowego zamku głównego i przylegającego do niego od północy wydłużonego przedzamcza. Główny budynek posiadał cztery skrzydła o bokach o długości 43 metrów równej, gdzie wjazd znajdował się od strony przedzamcza w skrzydle północnym, a kaplica w zachodnim. Z uwagi na późniejsze przebudowy i ostateczne zniszczenie zamku po 1945r nie możemy umiejscowić pozostałych pomieszczeń. Poddasze nie posiadało chodnika straży, a tylko okienka strzelnicze, co może potwierdzać późną datę budowy. Pod koniec XIV wieku powszechnie stosowano długie kusze, obsługa których wymagała większej przestrzeni za strzelcem. Wysokość skrzydeł była o kilka metrów niższa niż typowych kaszteli, nie zbudowano też parchamu. Zadziwiający jest fakt, że główny budynek był położony niżej niż przedzamcze, przez co jego walory obronne były dużo gorsze od przyległej części gospodarczej, posiadającej baszty. Architektura samej budowli była uboga, pozbawiona ciekawszych detali, „niechlujna” jak to ujął Steinbrecht. Oprócz trzech szczytów ze sterczynami i wąskiego wzoru rombowego z cegły zendrówki, nie było właściwie innych architektonicznych cech indywidualnych, które mogły by jakoś wyróżnić zamek w Wystruci i nadać mu jakikolwiek wdzięk. Wszystko to było wynikiem funkcji, jakie przypisano zamkowi, a mianowicie bazy wypadkowej do prowadzenia dalszej ekspansji na wschód. Według badaczy zamek wybudował ten sam warsztat budowlany, co budowlę w Szczytnie i Kętrzynie. Choć zewnętrzne wymiary zamku wysokiego było niemal

identyczne, to już wewnątrz każde ze skrzydeł miało inną szerokość. Z wyjątkiem skrzydła południowo-wschodniego pozostałe trzy skrzydła były nawet nie podpiwniczone.

Zrezygnowano również z orientacji kaplicy zamkowej na wschód. Zamek w Insterbergu jest typowym przykładem uproszczonego niby kasztelu, wzniesionego szybko, oszczędnie i mającego spełniać ściśle określone zadania militarne i administracyjne. Elewacje i plany z wykorzystaniem rysunków Conrada Stainbrechta zamieszczonych w jego monografii - Die Baukunst des Deutschen Ritterordens in Preussen ein Heimat-Ausweis der Deutschen im Osten.